

Co-funded by
the European Union

5. téma

A rétegzett tanóra

anthropolis

A 7 fázis

- **1. LÉPÉS: Motiváció**
- **2. LÉPÉS: A téma bevezetése**
- **3. LÉPÉS: Fókuszálás**
- **4. LÉPÉS: Szintézis fázisa / gyakorlás**
- **5. LÉPÉS: Nyelv**
- **6. LÉPÉS: Megerősítés / továbblépés**
- **7. LÉPÉS: Értékelési fázis / tesztek**

1. LÉPÉS motiváció

Ez a fázis elengedhetetlen annak érdekében, hogy mindenki „dolgozzon”. Különböző csatornákon keresztül stimulálja a diákok érdeklődését, és próbálja felmérni, hogy mi az, amit már tudnak a témáról. Extrinzik motivációról akkor beszélünk, amikor „a tanulók akkor motiválódnak a tanulásra, ha a tanárok lehetőséget adnak számukra, hogy saját döntéseket hozzanak, és némi kontrollt gyakoroljanak a tanulási folyamat felett” (Mc. Combs és Pope, 1994). A mély motivációnak (intrinzik) ugyanakkor az érzelmi kérdésekhez van köze. Ez a lépés minden tanítási egység legfontosabb szakasza, mind a SEL, mind a befogadás szempontjából. Az a fázis, ahol a kíváncsiság kialakul, és amely a belső ént érinti, a „ki vagyok én?” kérdés legmélyebb rétegeit. Ezért kell kiemelt figyelmet fordítani erre a fázisra. Bármilyen témát is tanítunk, fontos, hogy olyan gyakorlatokkal, feladatokkal készüljünk, amelyek kapcsolatba lépnek a tanulók önismeretével. Ültethetjük körbe a gyerekeket, mivel ez a legjobb interakciós séma az SEL számára. Követhető, hogy a már bemutatott konkrét ismereteket hogyan dolgozták fel (természettudományos tantárgyak, például a matematika esetében), vagy hogyan érzik magukat (képek, rövid videók segítségével) azzal kapcsolatban, amit tanulni fognak, amiről beszélnek. Nyilvánvaló, hogy a tanított tantárgyak nagyon különbözőek és nagyon különböző megközelítéseket igényelnek, de LÉNYEGES olyan gyakorlatok alkalmazása, melyek a tanulók érzelmeit érintik, felkeltik az érdeklődésüket és eltérnek a szokásos rutintól. Például mutathatunk képeket, videókat, lejátszhatunk zenét nekik, vagy megkérhetjük, hogy rajzoljanak szóhálót, vagy gondolatterképet.

Számos digitális eszköz segítheti a tanárok felkészülését és a tananyag átadását, valamint javítja a diákok tanulási élményét. Ilyen például a Coggle.

Ismeri ezt az eszközt? A használata nagyon egyszerű. Ha még nem ismeri, nézze meg a rövid oktatóvideót a használatáról:

<https://www.youtube.com/watch?v=iL40u0uNYa8>

A témához tartozó gyakorlatok között talál példát a Coggle diagramra, „Coggle diagram példa” címen.

2. LÉPÉS a téma bevezetése

Ez az általános szövegértési szakasz, amelynek során olyan kulcsszavak és szavak megismerésével foglalkozunk, amelyek nélkül a szöveg feldolgozása nem feltételezhető. A tanár a hallgatási, olvasási vagy megtekintési fázisban úgy irányítja a szövegértést, hogy rövid, elvégzendő feladatot ad ki.

A szövegértési képességek kognitív szerepe alapvető. Ezért a receptív készségeknek elsőbbséget kell adni a produktív és integrált készségekkel szemben, valamint a szóbeli befogadási készségeknek az írásbeli készségekkel szemben.

Az aktív és motiváló tanulás alapszavai és alaptevékenységei

- Receptió (kifejezések a szövegekből, videókból, dalszövegekből)
- Vizualizáció képekből, amelyekből a kulcsszavak levezethetők
- A második lépésben a témától függően a dramatizált felolvasás javasolt.
- A tanár által javasolt bevezetőnek rövidnek kell lennie. Jó módszer a szöveg bekezdésekre vagy szekvenciákra való felosztása.

Javasolt módszerek:

- TÖBBSZÖRÖS VÁLASZTÁS
- ÖSSZEKÖTÉS (szövegrészek, szavak, mondatok, bekezdések)
- ÖSSZEKÖTÉS (szó-kép /definíció)
- TÁBLÁZAT
- TRANSZKÓDOLÁS

Példák

Néhány példa:

- Szavak és képek párosítása, szavak és jelentésük párosítása nyíllal, aktív hallgatás szövegértési kérdésekkel és egyéni olvasás nyílt végű válaszokkal. Példa lehet a szereplők és a környezet elemzése, valamint konkrét információk keresése.
- Mozaik módszer / párok / kiscsoportok
- Kulcsszavakat tartalmazó fogalmi térképek, amelyeket egy szöveg elolvasása vagy meghallgatása, illetve egy videó megtekintése előtt (vagy utána, és ez nagyon produktív) lehet használni.
- Keressen a témával kapcsolatos információkat az interneten, és készítsen szöveget webes eszközökkel (például Padlet). Digitális vagy papíralapú tanulókártyák készítése Párosító tevékenységek, tesztek, kvízek.

Szeretne többet megtudni a mozaik módszerről? Az alábbi forrásokban a címükre kattintva további információkat találhat.

<http://archivum.tudatbazis.hu/negyvenketto/elliott-aronson-a-mozaik-modszerrol>

<https://osztalyfonok.hu/700/>

- Aronson E. (2022) The [Jigsaw Classroom](#), Social Psychology Network.
- TeacherVision (2019) [Jigsaw Groups for Cooperative Learning](#), Sandbox Networks Inc.

3. LÉPÉS fókuszálás

Itt a tanár egy kihívást jelentő feladatot ad ki, amelyet a kiinduló szöveggel kell elvégezni. A tevékenységet így rétegezheti:

- **Igaz / hamis típusú feladat**
- **Többszörös választás**
- **Igaz /hamis / nincs megadva típusú feladat**

Ezek a tevékenységek segítenek a tanulóknak a tartalomra és a jelentésre összpontosítani. Fontos, hogy a helyes válaszokat önellenőrzés céljából adjuk meg nekik, és ne kérdezzük ki a válaszokat, mielőtt a következő lépésre lépnénk. Ez azért lényeges, mert alacsonyan tartja az affektív szűrőt, és megmutatja a tanulóknak, hogy nem vizsgáztatjuk őket. Ez fokozza az „meg tudom csinálni” érzését és az önismeretet. Ezután kijavíthatják a saját válaszaikat és újra képesek lesznek összpontosítani, mielőtt továbblépnének más, strukturáltabb tevékenységekre (egyéni / mozaik / páros / kiscsoportos módszerek).

4. LÉPÉS szintézis fázisa / gyakorlás

Ez a szakasz a tartalom újrafelhasználására és rögzítésére (megértésére és memorizálására) szolgál. Ismétlésre és kiegészítésre irányuló tevékenységeket végeznek. A szóbeli teljesítmény növekvő önállóságát elősegítő szimulációs tevékenységek következnek. Az általunk javasolt rétegzett gyakorlatok segítik a tanulókat a témáról való beszélgetésben és a szükséges szakkifejezések elsajátításában. Példák lehetnek olyan feladatok, amelyekben a tanulóknak a megadott mondatok közül kell kiválasztani a legjobbakat a téma leírására, összefoglalására és a témáról való beszédre.

Ezek a típusú feladatok adhatják az állványozás elemeit:

- Választás két mondat közül (könnyű)
- Választás a megadott számú, kevert sorrendben bemutatott mondatok közül, vagy választás a témához kapcsolódó és a témához nem kapcsolódó mondatok közül.
- A mondatok másolása a megfelelő oszlopokba; a mondatok segítségével a szöveg összefoglalása; igaz/hamis/nincs megadva típusú feladat; és a hibás mondatok javítása.
- A szöveg összefoglalása és kifejtése saját szavakkal

A gyakorlatok rétegzettek, a tanulók képességeiknek megfelelően választhatnak közülük. Ha nem, akkor a tanár jelölheti ki őket, attól függően, hogy az osztály gyakorlott-e a rétegzésben vagy sem. Használhatunk dramatizálási technikákat is, mint szerepjáték, szerepfelvétel, szerepalkotás, stb.

5. LÉPÉS nyelv

Minden tanítási egységnek tartalmaznia kell konkrét nyelvi feladatokat is. Rendkívül fontos, hogy a tanulók megtanulják a konkrét és helyes nyelvi szerkezetek használatát. Ez a szakasz segíti a tanulókat a nyelv elsajátításában és fejlesztésében, hogy a folyékony és pontos nyelvtudást a szaknyelvvvel együtt elsajátítsák. Ezenkívül megfelelő állványzatot biztosít a veszélyeztetett tanulók számára. Ezt az állványt, mint általában, csak szükség esetén használjuk. Tapasztalataink azt mutatják, hogy az a technika minden diák számára hasznos lehet.

Példák rétegzett feladatokra:

- Kapcsolják össze a mondatokat a megfelelő kötőszavakkal (három réteg: két kötőszó, amelyek közül választhatnak; lista a beillesztendő kötőszavakról; üresen hagyott szakaszok kitöltése).
- Teszt az összefoglalt szövegre.

Nagy figyelmet kell fordítani a nyelv interperszonális funkciójára. Ez a SEL fontos része. Ennek tanítása és az erre vonatkozó állványzat biztosítása a szociális készségek csoportmunkával történő fejlesztésének lényeges része. Ne feledjük, hogy a nyelv interperszonális aspektusa tükröződik abban, ahogyan a tanárok beszélgetnek a diákokkal, és ahogyan a diákok egymással érintkeznek. A modellezés nagyon fontos, a csoportmunka során ösztönözni kell a társak modellezését. Az Ön által használt interakciós sémák alapvető fontosságúak a nyelv interperszonális funkciójának fejlesztésében (kiscsoportos / mozaik / egyéni munka).

További információért a nyelv interperszonális szerepéről töltse le a témához tartozó anyagot : [BE-IN: A nyelv interperszonális funkciója.](#)

6. LÉPÉS megerősítés/ továbblépés

Itt alkalmazzák a rögzítési technikákat (lásd a szójegyzéket). A továbblépés lehet egy egyszerű kérdőíves feladat kérdéskártyákkal vagy anélkül, vagy valódi kutatómunka egy kapcsolódó témában, amely ugyanazt a struktúrát követi, mint az ismertetett tananyag.

A feladatok között talál további anyagokat erről a fázisról. [“Ha mi tudjuk ... én tudom”](#) A játékos módszerek lehetővé teszik a tanár számára, hogy jegyzeteket készítsen a diákok interakcióiról, együttműködésük módjáról, az általuk használt nyelvezetről, valamint az általuk mutatott érzelmekről és önismeretről.

7. LÉPÉS értékelési fázis / tesztelés

Hogyan ellenőrizze és értékelje a fejlődést és a megértést?

Az értékelés lehet írásbeli vagy szóbeli, és ugyanazokkal a technikákkal történik, amelyeket az egész tananyag során használtak, de ezúttal pontozással. Ez a tanulási folyamat értékelése, amely lehet: szóbeli teszt / feleletválasztásos / vagy információhiányos szöveg kiegészítése révén. A játékos módszerek, ahogy már említettük, nagyon hasznosak lehetnek az egyéni tesztelési szakasz előtt, hogy ellenőrizzük és segítsük a fogalmak elsajátítását. Ez a fajta értékelés nagyon fontos ahhoz, hogy tudjuk, mire képes a tanuló egyedül, mielőtt tudnánk, mit kell a következőkben megtámogatni (páros/egyéni feladatok).

Források

Aronson E. (2022) The [Jigsaw Classroom](https://www.jigsaw.org/), Social Psychology Network, Available at <https://www.jigsaw.org/>.

Coggle YouTube Channel (2013) [Coggle Tutorial: Introduction](https://www.youtube.com/watch?v=5b3K74cE6q0), YouTube, Available at <https://www.youtube.com/watch?v=5b3K74cE6q0>.

McCombs b. and Pope E.J. (1994) [Motivating Hard to Reach Students](https://doi.org/10.1037/10151-000), American Psychological Association, Available at <https://doi.org/10.1037/10151-000>.

TeacherVision (2019) [Jigsaw Groups for Cooperative Learning](https://www.teachervision.com/group-work/jigsaw-groups-for-cooperative-learning), Sandbox Networks Inc, Available at <https://www.teachervision.com/group-work/jigsaw-groups-for-cooperative-learning>.

BE-IN anyagok

- **BE-IN: A nyelv interperszonális funkciója**
- **BE-IN: „Ha mi tudjuk ..... Én tudom”**

anthropolis

BE-IN

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them. (Project Code:2021-1-IT02-KA220-SCH-000032833)